

BARTŁOMIEJ SIEDLARZ | BARBARA KRASIŃSKA | MIROSLAV URAM
Biblioteka Główna | Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Standaryzacja udostępniania publikacji naukowych w Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

STRESZCZENIE:

W artykule zaprezentowano standardy udostępniania publikacji naukowych w Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, poczynając od rozpoznania i przygotowania materiału źródłowego, przez wytworzenie i publikowanie wersji prezentacyjnych dokumentów, aż po organizację struktury dokumentów i planowanie rozwoju.

SŁOWA KLUCZOWE:

komunikacja naukowa, opracowanie dokumentów, udostępnianie publikacji naukowych, publikacja dokumentów cyfrowych, digitalizacja, Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie stanowi platformę publikacji treści cyfrowych dla całej społeczności akademickiej. Gromadzi, archiwizuje i udostępnia cyfrowe wersje prac doktorskich, magisterskich i licencjackich oraz innych materiałów. Ma na celu upowszechnienie dorobku naukowego pracowników, a także promowanie badań naukowych i działalności dydaktycznej. Jednostką odpowiedzialną za prowadzenie repozytorium jest Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego. Wynikiem administracyjnego wsparcia uczelni dla działań Repozytorium jest regulacja gromadzenia i udostępniania rozpraw doktorskich w Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego eRUP zgodnie z *Zarządzeniem nr R/Z.0201-15/2015 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 16 czerwca 2015 r.*

Repozytorium instytucjonalne Uniwersytetu Pedagogicznego definiują następujące cechy: zasób w postaci cyfrowej, zorientowanie na społeczność akademicką, wsparcie instytucjonalne, trwałość, łatwość dostępu. Do najważniejszych jego funkcji należą: możliwość przyjmowania materiałów od autorów, opracowanie

dokumentów, kontrola dostępu, obsługa wyszukiwania i przeglądania zasobów, udostępnianie ich i zabezpieczenie¹. Jednym z realizowanych przez repozytorium przedsięwzięć jest planowe udostępnienie całości produkcji wydawniczej uczelni, zarówno wydawnictw bieżących, jak i zasobu archiwalnego.

Głównymi wydawnictwami naukowymi Uczelni, które zostały wyselekcjonowane do udostępnienia w repozytorium, są: „Prace Monograficzne” („Prace Monograficzne Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie”, „Prace Monograficzne Akademii Pedagogicznej w Krakowie”, „Prace Monograficzne Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie”), „Rocznik Naukowo-Dydaktyczny” („Rocznik Naukowo-Dydaktyczny Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie”, „Rocznik Naukowo-Dydaktyczny Akademii Pedagogicznej w Krakowie”), „Annales” („Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis”, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis”). Prowadzone są prace w zakresie zbudowania odwzorowania struktur wydawniczych tych serii jako kolekcji na platformie repozytorium, skompletowania pełnych zasobów poszczególnych tytułów serii i czasopism oraz zapewnienia wspólnego punktu dostępu. Wymienione zbiory dokumentów zawierają reprezentatywne przykłady publikacji naukowych, na podstawie których można wytworzyć metodologię opracowania materiałów.

Preferowana postać dokumentu cyfrowego monografii wieloautorskiej lub czasopisma przeznaczonego do publikacji do repozytorium składa się z całości woluminu w jednym pliku oraz poszczególnych artykułów wyodrębnionych do osobnych plików. Umożliwia to udostępnianie kompletnej publikacji wraz z odwzorowaniem oprawy oraz wszystkich pobocznych części składowych równoległe z fragmentami podzielonymi według odpowiedzialności autorskiej. Zarówno każda z części składowych, jak i cały wolumin powinny zostać zaopatrzone w metadane. Takie podejście zapewnia spójność udostępnianych materiałów w zakresie sprawności funkcjonowania w środowisku cyfrowym przy jak największym zachowaniu zgodności formalnej z postaciami fizycznymi dokumentów. Czasopisma tradycyjnie zorganizowane są w tomy lub zeszyty, zawierające określony zbiór artykułów oraz preliminaria, spisy i treści poboczne. Zachowanie odwzorowania formy fizycznej jest istotne ze względu na potrzebę udokumentowania postaci wydawniczej tomu. Granulacja na poziomie artykułów umożliwia sprawniejsze pozycjonowanie w serwisach internetowych oraz pozwala na wprowadzenie szczegółowego opisu dla wyodrębnionych dokumentów². Ułatwia to bardziej efektywne udostępnianie dorobku naukowego autorów.

Publikowane w repozytorium dokumenty cyfrowe powinny być zoptymalizowane do udostępniania w internecie. Preferowanym formatem publikowanych

1 S. Gibbons, *Defining an Institutional Repository*, „Library Technology Reports”, 2004, vol. 50, no. 4, <https://doi.org/10.5860/ltr.40n4> [dostęp: 2021-04-30].

2 R.E. Jones, T. Andrew, J. MacColl, *The Institutional Repository*, Oxford, 2006, s. 16.

plików jest PDF, jednak istnieje także możliwość udostępniania dokumentów w innych formatach. Dokładne określenie listy formatów plików może być kłopotliwe, gdyż preferencje w tym zakresie mogą ewoluować³. Dla zapewnienia wygodnego użytkownika należy dążyć do redukcji rozmiaru plików oraz wykonać linearyzację. Każdy obiekt powinien posiadać miniaturę w formacie JPEG lub PNG o wymiarach nieprzekraczających 400 × 600 px. Wymagane jest też wpisanie do plików metadanych (przynajmniej tytuł i oznaczenie odpowiedzialności).

Stosowanie nazewnictwa plików części składowych zgodnego ze strukturą logiczną dokumentu jest bardzo istotne. Umożliwia to prawidłową obsługę oraz sortowanie części nawet w przypadku mniej inteligentnych systemów (wymagane są bezpieczne nazwy oraz zera wiodące), a także zapewnia podstawowe wyszukiwanie po nazwie (numeracja strukturalna, fragment tytułu, nazwiska autorów). Z racji wymogu stosowania bezpiecznych nazw znaki spoza podstawowego alfabetu łańciskiego powinny zostać transliterowane. Wszelkie znaki diakrytyczne powinny zostać pominięte, a spacje zastąpione dywizami. Celem jest minimalna, krótka reprezentacja dokumentu, umożliwiająca identyfikację treści bez otwierania źródła.

Rozpoznanie i przygotowanie materiału źródłowego

Materiały trafiające do repozytorium różnią się od siebie stopniem i dokładnością organizacji oraz kompletnością. Większość materiałów pozyskiwana jest w ramach planowego tworzenia reprezentacji cyfrowej zasobu zarówno z Wydawnictwa UP, jak i z dostępnego zasobu bibliotecznego (w szczególności materiały starsze), część natomiast trafia bezpośrednio od autorów lub zespołów redakcyjnych (bieżące wydania). Nierzadko konieczne jest dostosowanie ich do wymaganego standardu, zapewniającego sprawniejsze zarządzanie dokumentami.

Materiały źródłowe, które zostały udostępnione do przetwarzania, można podzielić na: pierwotne źródła składu cyfrowego (pliki Adobe InDesign, CorelDraw lub Microsoft Word), warianty przeznaczone do wydruku w drukarni (nieskompresowane pliki PDF wzbogacone o informacje poligraficzne) oraz wersje prezentacyjne (skompresowane pliki PDF zoptymalizowane do umieszczenia w sieci). Nie dla każdego opracowywanego przez redaktorów repozytorium dokumentu dostępne są wszystkie warianty materiałów źródłowych. Najbardziej pożądaną i wymagającą najmniejszych nakładów pracy kategorią materiałów źródłowych są wersje prezentacyjne. Jeżeli spełniają one kryteria standaryzacji, mogą stanowić podstawę do stworzenia dokumentu cyfrowego dla repozytorium. W przypadku, gdy nie jest możliwe użycie dostarczonych wersji prezentacyjnych, można wykorzystać pliki przeznaczone do wydruku, by wygenerować z nich

3 R. Crow, *SPARC Institutional Repository Checklist & Resource Guide*, Washington, 2002, s. 37.

warianty prezentacyjne. Jeżeli pliki przeznaczone do druku nie są dostępne, można użyć pierwotnych źródeł składu cyfrowego. Wymaga to otwarcia plików w odpowiednim dla ich formatu programie i wykonania eksportu do wariantu prezentacyjnego. Okazjonalnie zdarza się, że w źródłach publikacji występują fonty, które nie są już dostępne do wykorzystania. W takiej sytuacji można podjąć próbę uzupełnienia brakujących fontów lub innych elementów. Jeżeli nie jest to możliwe, konieczne jest zeskanowanie publikacji z wersji drukowanej.

Z punktu widzenia organizacji materiałów źródłowych głównym problemem jest brak podziału monografii wieloautorskich oraz czasopism na poszczególne części składowe. Dokumenty strukturalnie podzielone, które możliwe byłyby do wprowadzenia do repozytorium bez konieczności uzupełnienia, występują bardzo rzadko z powodu stosowania przez wydawnictwa naukowe uproszczonych sposobów wytwarzania publikacji (produkowane są głównie w celu wydruku, często okładki nie są zintegrowane z częścią zasadniczą woluminu). W takich przypadkach zrekonstruowanie prawidłowego dokumentu cyfrowego oraz wprowadzenie podziału strukturalnego są zadaniami priorytetowymi i muszą zostać wykonane przez redaktorów repozytorium, zanim dokument trafi do publikacji. Kolejnym problemem jest brak zintegrowanych z plikami metadanych lub nieprawidłowe ich wartości. Korekta nieprawidłowych wartości pozwala uniknąć przekłamań w opisie dokumentów, które mogą wprowadzać w błąd. Integracja metadanych umożliwia funkcjonowanie dokumentu także poza platformą repozytorium oraz pozwala przeglądarce na dostarczenie użytkownikowi przydatnych informacji.

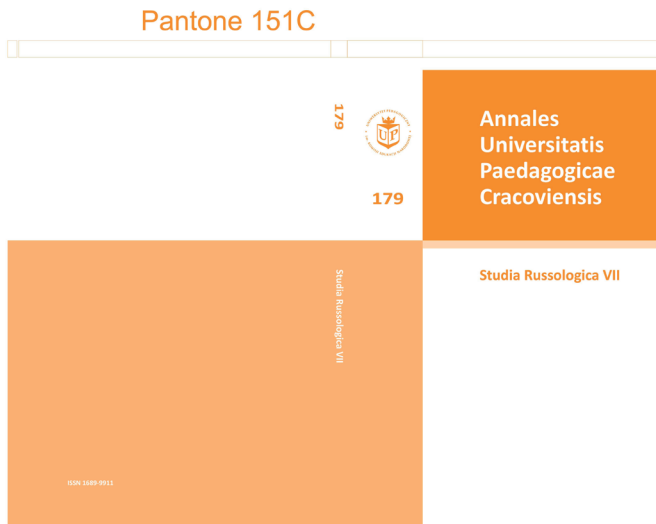
Ważnym zagadnieniem jest także zgodność publikowanej wersji cyfrowej dokumentu z oryginałem drukowanym. Dostarczone przez autorów lub pozyskane z innych źródeł pliki źródłowe publikacji muszą zostać porównane ze źródłem drukowanym. Szczególnie ważne jest to w przypadku generowania plików wynikowych ze źródeł wytworzonych w starszych wersjach oprogramowania, gdyż z powodu ryzyka braku całkowitej kompatybilności wstecznej, nie zawsze możliwe jest uzyskanie właściwej zgodności. Wydawnictwo UP przekazało pracownikom repozytorium zestaw używanych w różnych okresach jego działalności fontów, dzięki czemu udało się prawidłowo wygenerować znacznie więcej zgodnych dokumentów, niż w przypadku braku dostępu do tych materiałów. W sytuacji, gdy nie ma możliwości wygenerowania prawidłowego dokumentu z powodu niekompletności źródła, bezpieczniej jest taki wolumin zeskanować. Podobnie jest także z dostępnymi w różnych miejscach w internecie wersjami cyfrowymi pozyskiwanych dokumentów, gdyż mogą one nie zgadzać się zawartością z oryginałami drukowanymi. Czasami nawet dotyczy to wersji opublikowanych na oficjalnych stronach czasopism. Część udostępnionych przez Wydawnictwo UP źródeł pozwalała na odtworzenie tekstu, jednak materiał ilu-

stracyjny był niekompletny. W takich przypadkach możliwe było uzupełnienie tylko brakujących ilustracji przez doskanowanie ich z wersji drukowanej.

Jednym z częstszych problemów, dotyczących źródeł elektronicznych, jest brak integracji okładek z zasadniczą częścią publikacji. Występują sytuacje, kiedy okładka w wersji cyfrowej została dostarczona jako osobny plik w formie zoptymalizowanej do wydruku, ze znacznikami drukarskimi oraz dodatkowymi obszarami, zawierającymi informacje poligraficzne, które w wersji cyfrowej nie mają zastosowania. Konieczne jest wykadrowanie i dostosowanie formatu w celu uzyskania zgodności wymiarów z trzonem publikacji oraz rozdzielenie pierwszej i czwartej strony okładki, a także umieszczenie ich na odpowiednich pozycjach w strukturze dokumentu, zgodnie z zasadami składu. Jeżeli dostarczone części składowe dokumentu mają zróżnicowane wymiary stron, konieczne jest ujednoczenie ich do wspólnego wymiaru. W dostępnych materiałach źródłowych często brakuje także innych elementów dokumentu, takich jak spisy treści, strony tytułowe i redakcyjne. W przypadku braku możliwości odtworzenia ich z któregośkolwiek z wariantów źródłowych konieczne jest doskanowanie braków i dołączenie ich do wytwarzanego wariantu prezentacyjnego. Może dojść także do sytuacji, kiedy dostarczone warianty prezentacyjne dokumentów, nie są zgodne z wersją wydrukowaną. W takiej sytuacji konieczne jest sięgnięcie do plików przeznaczonych do druku lub bezpośredniego źródła cyfrowego, o ile są dostępne. W ostateczności konieczne może okazać się wykonanie skanowania.

Weryfikacja źródła z oryginałem polega na sprawdzeniu zgodności układu typograficznego obu dokumentów. Najbardziej kompletną metodą byłoby dokładne skolacjonowanie każdego z nich. Minimalne kryteria, na które należy zwrócić uwagę, to zgodność zawartości z paginacją w obu wersjach. Nie jest wymagane dokładne czytanie dokumentu, wystarczające okazuje się porównanie końcówek pierwszego i ostatniego wiersza kolumny tekstu na każdej ze stron. Istotne jest także porównanie preliminarium i spisów treści, gdyż problemy ze zgodnością wersji w ich obrębie są stosunkowo częste.

Osobną kategorię stanowią materiały, których źródła utworzone zostały przy pomocy oprogramowania, uniemożliwiającego zachowanie sztywnego układu strony (utworzone przed rokiem 2005 przy użyciu programu Microsoft Word) oraz kompatybilności między wersjami. Podjęte zostały próby generacji wariantów prezentacyjnych tych publikacji. Zarówno eksport ze współczesnych wersji programu Microsoft Word, jak i z wersji starszych, nie przyniosły pożądanych rezultatów. Wszystkie publikacje z tej grupy musiały zostać potraktowane jako nieposiadające funkcjonalnego źródła cyfrowego. Brak źródła w postaci cyfrowej wymusza konieczność skanowania. Jest to czynność czasochłonna, niemniej zapewnia zgodność wersji drukowanej z wersją cyfrową.

Fot. 1. Okładka przygotowana na potrzeby poligrafii, dostarczona w osobnym pliku.

Fot. 2. Dokument przeznaczony do wydruku w drukarni ze znacznikami cięcia na powiększonym marginesie.

Źródła w postaci fizycznej można podzielić na profesjonalnie złożone i wydrukowane w zakładach poligraficznych oraz dokumenty wytworzone bezpośrednio przez autorów (są to głównie prace doktorskie, wykonane na powielaczach). Problemy przy skanowaniu źródeł w postaci fizycznej wynikają głównie ze słabej jakości druku. W przypadku materiałów, które posiadają introligatorskie twarde oprawy oraz niedostateczne marginesy wewnętrzne, wynikające ze zbyt ciasnego szycia lub sklejenia, pozyskanie obrazu jest utrudnione lub wręcz niemożliwe. Otrzymane w ten sposób obrazy mogą sprawiać problemy przy przetwarzaniu, szczególnie w zakresie optycznego rozpoznania znaków (OCR).

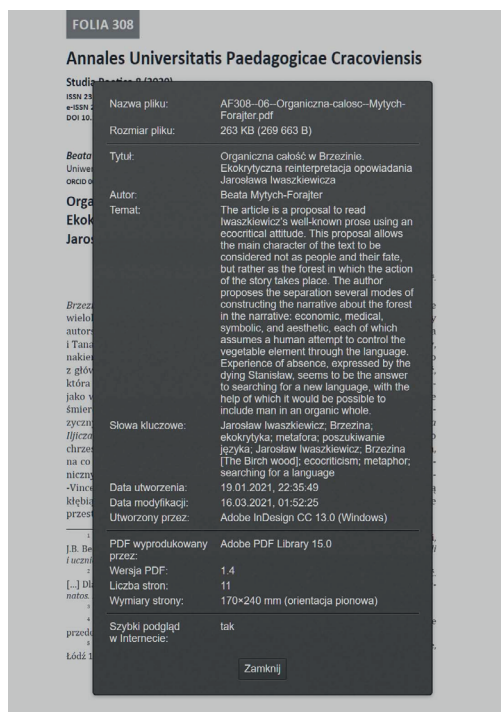
Materiały źródłowe rzadko mają osadzone metadane, w niektórych przypadkach zawierają błędne informacje (głównie są to automatycznie wpisane dane, wygenerowane przez programy tworzące pliki). Wpisy te często nie są kontrolowane przez autorów. Mogą tam znaleźć się informacje, których twórca nie miał zamiaru publicznie udostępniać. Uzupełnienie metadanych o właściwe informacje jest standardowym warunkiem przyjęcia obiektu do repozytorium. Występują także przypadki rozbieżności między tytułami a wpisami ze spisu treści, dlatego za podstawę opisu dokumentu należy przyjąć dane ze strony tytułowej artykułu lub części publikacji. Spis treści powinien pełnić jedynie rolę pomocniczą przy identyfikacji zawartości i organizacji struktury dokumentu. Można trafić także na przypadki pomyłonej numeracji tomów lub innych drobnych błędów, które były poprawiane po wydrukowaniu (erraty wklejone na wydrukowany tekst oryginału). W związku z tym, źródła cyfrowe nadal zawierają te błędy. Konieczne jest w takich przypadkach poprawienie ich w wersji cyfrowej przed publikacją w repozytorium.

Wytworzenie i publikacja wersji prezentacyjnych dokumentów

Na podstawie wyselekcjonowanych źródeł możliwe jest wyprodukowanie wariantów prezentacyjnych, które zostaną opublikowane na platformie repozytorium po uprzednim zaopatrzeniu ich w metadane. Informacje te wpisywane są do każdego pliku przez redaktorów, którzy pobierają je bezpośrednio z udostępnianej publikacji. Nazwy wygenerowanych plików powinny zostać ujednolicone w celu odwzorowania struktury logicznej dokumentu. Czynność ta możliwa jest do częściowego zautomatyzowania w zakresie numeracji i zamian fragmentów tekstu przy użyciu wyrażeń regularnych. W zależności od użytego oprogramowania uzupełnienie metadanych może skutkować wyłączeniem optymalizacji dla szybkiego podglądu w internecie. Dzieje się tak w przypadku zapisu pliku przy korzystaniu np. ze starszych wersji Adobe Acrobat lub innych programów, nieobsługujących tej funkcji. Załączenie tej opcji jest pożądane, w związku z tym konieczne jest wykonanie linearyzacji plików po uzupełnieniu metadanych. Kolejnym etapem jest wygenerowanie katalogów i miniatur dla każdej części

Fot. 3. Błędne wartości w metadanych pliku źródłowego.

Fot. 4. Kompletnie i prawidłowe wartości metadanych publikacji prezentacyjnej.

```

AF001--Studia-Romanica-I
AF002--Studia-Ad-Bibliothecarum-Scientiam-Pertinentia-I
AF003--Studia-Historica-I
AF004--Studia-Mathematica-I
AF005--Studia-Ad-Calculum-Probabilitatis-Eiusque-Didacticam-Pertinentia-I
AF006--Studia-Linguistica-I
AF007--Studia-Zoologica-I
AF008--Studia-Politologica-I
AF009--Studia-Ad-Bibliothecarum-Scientiam-Pertinentia-II
AF010--Studia-Philosophica-I
AF011--Studia-Historicolitteraria-I
AF012--Studia-Historicolitteraria-II
AF013--Studia-Mathematica-II
AF014--Studia-Psychologica-I
AF015--Studia-Historicolitteraria-III
AF016--Studia-Mathematica-III
AF017--Studia-Historica-II
AF018--Studia-Romanica-II
AF019--Studia-Linguistica-II
AF020--Studia-Historicolitteraria-IV

```

Fot. 5. Wykaz nazw katalogów pierwszych dwudziestu tomów “Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis” według standaryzacji opisu.

```

AF206--Studia-Mathematica-16.pdf
miniatura.jpg
---artykuly
---AF206--00--Editorial
AF206--00--Editorial.pdf
miniatura.jpg
---AF206--01--Fekete-Szego-inequalities--Nagesh--Yamini
AF206--01--Fekete-Szego-inequalities--Nagesh--Yamini.pdf
miniatura.jpg
---AF206--02--Discrete-time--Karasz--Serwatka
AF206--02--Discrete-time--karasz--Serwatka.pdf
miniatura.jpg
---AF206--03--Local-convergence--Argyros--George
AF206--03--Local-convergence--Argyros--George.pdf
miniatura.jpg
---AF206--04--Strong-sequences--Jureczko
AF206--04--Strong-sequences--Jureczko.pdf
miniatura.jpg
---AF206--05--Some-results--Rezaei--Saeid--Walendziak
AF206--05--Some-results--Rezaei--Saeid--Walendziak.pdf
miniatura.jpg
---AF206--06--Intersect-a-quartic--Kulkarni
AF206--06--Intersect-a-quartic--Kulkarni.pdf
miniatura.jpg
---AF206--07--On-type-2-m-topological-spaces--Nazmul
AF206--07--On-type-2-m-topological-spaces--Nazmul.pdf
miniatura.jpg
---AF206--08--LikeNs-a-point-of-view--Tutaj
AF206--08--LikeNs-a-point-of-view--Tutaj.pdf
miniatura.jpg
---AF206--09--Translation-equation--Moszner
AF206--09--Translation-equation--Moszner.pdf
miniatura.jpg
---AF206--10--Report-of-Meeting
AF206--10--Report-of-Meeting.pdf
miniatura.jpg

```

Fot. 6. Struktura katalogów przykładowego tomu z podziałem na artykuły.

składowej publikacji oraz przesunięcie właściwych plików do odpowiednich katalogów w strukturze. Te operacje możliwe są do wykonania automatycznie.

Wytworzone pliki dokumentów oraz miniatur zostają wprowadzone przez redaktora do platformy repozytorium. Zamieszczane są także szczegółowe metadane opisowe, abstrakty lub fragmenty treści dokumentów, pozwalające na pobieżne zapoznanie się z treścią publikacji podczas przeglądania bez konieczności ich otwierania. Publikacje zostają przydzielone do kolekcji, które są odzwierciedleniem struktury logicznej danego wydawnictwa lub serii. Administrator systemu przydziela uprawnienia dostępu do dokumentów. Jest on zróżnicowany w zależności od umów pomiędzy repozytorium a dostawcami treści. Większość obiektów funkcjonuje na zasadach otwartego dostępu. Część dystrybuowana jest w trybie dostępu ograniczonego.

Organizacja struktury dokumentów

Zbudowanie kompletnego cyfrowego odwzorowania struktury wydawniczej dużego czasopisma naukowego lub serii jest przedsięwzięciem wymagającym i trudnym organizacyjnie. Aby umożliwić wykonanie tego zadania, konieczne jest stworzenie narzędzi wspierających koordynację działań oraz ewidencję przetwarzanych dokumentów. Opracowane zostały interaktywne wykazy robocze oraz indeksy zawierające tytuły, oznaczenia odpowiedzialności, statusy opracowania oraz linki do dokumentów. Wykazy robocze oraz indeksy zostały przygotowane ze szczególnością na poziomie tomu. Narzędzia te umożliwiają łatwiejszą współpracę pomiędzy redaktorami w zakresie śledzenia postępu prac, statusu poszczególnych dokumentów oraz są punktem dostępu do całości struktury wydawniczej czasopisma lub serii. Ponadto zapewniają możliwość edycji danych jednocześnie przez kilku redaktorów. Są przydatnym uzupełnieniem funkcji wyszukiwawczych i raportujących systemu DSpace. Tworzenie tego typu narzędzi ze szczególnością na poziomie artykułów lub części składowych publikacji nie jest konieczne. Aby ułatwić kontrolę nad organizacją struktury wewnętrznej poszczególnych dokumentów, można posłużyć się spisami treści, które odzwierciedlają podział tomów na artykuły. Przygotowanie takich spisów jest względnie łatwe, gdyż można je wydrukować bezpośrednio z dokumentu w całości na jednej stronie. Taka forma umożliwia szybkie zorientowanie się w całości struktury tomu, łatwe nanoszenie adnotacji oraz oznaczanie postępu opracowania.

Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego zapewnia przydzielanie trwałych identyfikatorów publikacjom przy użyciu serwisu i oprogramowania Handle Net. Umożliwia to powstawanie trwałych linków o spójnej postaci, dzięki czemu możliwe jest zachowanie ciągłości adresacji nawet w przypadku migracji repozy-

torium do innego systemu⁴. Handle jest drugim najpopularniejszym systemem trwałych identyfikatorów publikacji cyfrowych⁵. Większą popularność ma tylko system DOI, który jest jego rozszerzeniem.

Planowanie rozwoju

Długoterminowym celem Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego jest doprowadzenie do takiego stopnia kompletności kolekcji, który umożliwi skoncentrowanie się na przyjmowaniu wydawanego na bieżąco materiału. Realizację tego przedsięwzięcia ułatwiłoby rozszerzenie współpracy z Wydawnictwem Naukowym Uniwersytetu Pedagogicznego w zakresie produkcji dokumentów cyfrowych, spełniających jak najwięcej wymogów określonych przez Repozytorium UP. Pozwoli to na minimalizację kosztów dostosowania materiałów przeznaczonych do publikacji, ułatwienie i uproszczenie komunikacji oraz zwiększenie efektywności prowadzenia procesów wydawniczych. Usprawnienia organizacyjne powinny dotyczyć szczególnie kwestii związanych z budowaniem struktury dokumentów już w początkowych etapach powstawania publikacji. Pliki należy przygotować w taki sposób, aby możliwe było łatwe wygenerowanie podzielonych na poszczególne części składowe wersji prezentacyjnych, zawierających zintegrowane metadane.

Planowane jest także umożliwienie autorom samodzielnego dostarczania publikacji oraz metadanych bezpośrednio przy użyciu platformy repozytorium (*self-publishing*), co pozwoli na realizację jednej z jej ważniejszych funkcji. Dzięki temu możliwe będzie uproszczenie procesu publikacji oraz skrócenie czasu jego trwania. Szczególnie przydatne może okazać się to w przypadku publikacji preprintów, gdy autorowi zależy na szybkim udostępnieniu wyników swoich badań. Dostarczane bezpośrednio przez autorów materiały powinny także być zgodne z opisanymi wcześniej kryteriami przygotowania dokumentów do repozytorium, co będzie weryfikowane przez powołanych do tego celu kontrolerów jakości.

Bibliografia:

- Crow R., *SPARC Institutional Repository Checklist & Resource Guide*, Washington, 2002.
- Gibbons S., *Defining an Institutional Repository*, „Library Technology Reports”, 2004, vol. 50, no. 4, <https://doi.org/10.5860/ltr.40n4> [dostęp: 2021-04-30].
- Jones R.E., Andrew T., MacColl J., *The Institutional Repository*, Oxford, 2006.
- Klump J., Huber R., *20 Years of Persistent Identifiers – Which Systems are Here to Stay?*, „Data Science Journal”, 2017, vol. 16, p. 9, <http://doi.org/10.5334/dsj-2017-009> [dostęp: 2021-04-30].

4 R. Crow, *SPARC Institutional Repository Checklist & Resource Guide*, Washington, 2002, s. 40.

5 J. Klump, R. Huber, *20 Years of Persistent Identifiers – Which Systems are Here to Stay?*, „Data Science Journal”, 2017, vol. 16, p. 9, <http://doi.org/10.5334/dsj-2017-009> [dostęp: 2021-04-30].

Dissemination standards for scientific publications at Pedagogical University of Krakow Repository

ABSTRACT:

This article describes standards for scientific publications distributed by the Pedagogical University of Krakow's Institutional Repository, starting with the identification and source material preparation, to the creation process and publication of final variants, to the organization structure of documents and development planning.

KEYWORDS:

scientific communication, document processing, scientific publications dissemination, digital documents distribution, digitization, Pedagogical University of Krakow's Repository.